

Försöken från USA att neutralisera Ryssland som en stormakt kommer att misslyckas. Ryssland blickar alltmer österut men vill också öppna sig mot EU, under förutsättning att gemenskapens länder inte motarbetar Rysslands intressen i sina närområden.

Vid svenska OSSE-nätverkets seminarium om Rysslands utrikespolitik den 22 oktober 2018 höll **Dmitrij Suslov**, expert på utrikespolitik vid Higher School of Economics i Moskva ett mycket informativt och initierat föredrag om Rysslands relationer till andra länder. **Örjan Berner**, tidigare svensk ambassadör i Ryssland, kommenterade sakkunnigt hans föredrag. Samtalsledare var **Henrik Hallgren**, programansvarig vid Sällskapet för Studier av Ryssland, Central- och Östeuropa samt Centralasien. Seminariet var välbesökt med 80 deltagare.

Suslov beskrev Rysslands utrikespolitiska och strategiska avsikter, hur landet uppfattar den externa miljön vad gäller maktfördelning, risker och möjligheter samt Rysslands ekonomiska och militära utveckling. Historiskt sett har Ryssland, men framför allt Sovjet, varit ett oberoende land både ekonomiskt och försvarsmässigt. Detta har ändrats inte minst beroende på den ekonomiska krisen i Ryssland på grund av sjunkande oljepriser samt den nedrustning som följde när Sovjetstaten upphörde

Ett genomgående tema i Suslovs beskrivning var andra länders isolering av eller avståndstagande från Ryssland i takt med president Putins politik. Exempelvis att från europeisk sida påverka eller utöva inflytande över Rysslands närområden utan att låta Ryssland delta i den processen; eller USA som genom president Donald Trumps politik använder Rysslands som avskräckande exempel i sin inrikespolitik.

Suslov konstaterade att försöken att knäcka Ryssland med olika sanktioner eller andra åtgärder inte får lyckas. Och mycket går Rysslands väg. USA har med Trump övergivit sin tidigare politik som stormakt. Ryssland har framgångsrikt stoppat västs expansion österut. EU befinner sig i en stor förändringsprocess.

Viktigt är därför att hantera konfrontationen från USA samt att konsolidera Rysslands egna positioner. Det kommer dock att ta tid. Suslov fastslog på att inga avgörande förbättringar kan ske före 2025 (det vill säga när Trumps eventuella andra presidentperiod är över). Rysslands motdrag är att stoppa eller neutralisera USA:s och västs försök att dominera politiken och ekonomin.

Rysslands intentioner är att närma sig Europa, dock inte nödvändigtvis EU. Man söker sig till ”positiva” stater. Suslov var noga med att påpeka att Putins utrikespolitik kännetecknas av oberoende och att man samarbetar med de partners som respekterar landet. EU behöver bli mer flexibelt och pragmatiskt i sitt förhållande till Ryssland. Suslov talade om en ”rotation av eliterna” i de europeiska länderna. USA måste förändra sin utrikespolitik och sina transatlantiska relationer.

Samtidigt blickar Ryssland österut. Landet vill utan formella band knyta närmare kontakter med bland annat Korea, Japan, Vietnam. Man vill också genom Eurasiska ekonomiska unionen (EAEU) som pelare skapa ett stärkt men inte utvidgat Euroasien - ett ”Greater Asia” tillsammans med Kina.

Med det skapas en gemensam marknad med koordinationer av ländernas ekonomiska politik och flexibla system för externa ekonomiska relationer. Syftet med den förstärkta östpolitiken är dessutom dels att främja multilaterala och kollektiva konfliktlösningar, dels att skapa en motpol mot en västlig hegemoni samt att skapa en alternativ geoekonomisk och geopolitisk verklighet.

Örjan Berner kommenterade Dmitrij Suslovs genomgång där hans huvudtes var att de mycket långtgående ambitioner och anspråk Suslov gjorde gällande dels var orimliga med tanke på Rysslands begränsade resurser och relativt svaga politiska/ekonomiska och även militära styrka, dels byggde på en för Rysslands intressen rimligen felaktig motsatsställning/fiendskap till väst främst övriga Europa.

Vidare var förlitan på stöd från Kina kortsynt då kineserna bara hade intresse att utnyttja Ryssland mot USA och egentligen såg ner på det ekonomiskt stagnerande grannlandet. Likaså Indien som helt vänt inåt eller mot väst.

Ryskt nationellt intresse krävde att man sökte partners överallt både i öst och väst (och syd) och bara på den grundvalen kunde man bli stark. Rysslands hela historia och kultur bygger på samverkan med väst. Att uppamma konflikt kunde kanske stärka Putins inre ställning under en viss tid, men i längden skulle hans regim räknas som ett misslyckande när han underlätit att utnyttja Rysslands väldiga potential av intelligent, utbildad arbetskraft, vetenskaplig och teknisk kompetens och stora naturresurser för att föra upp landet dit det hör bland världens ledande kulturnationer.

Arrangörer för seminariet: Sällskapet för Studier av Ryssland, Central- och Östeuropa samt Centralasien; OSSE-nätverket samt Olof Palmes Internationella Center.

Pär Trehörning

Dmitrij Suslov, expert på utrikespolitik vid Higher School of Economics i Moskva vid seminariet om Rysslands utrikespolitik. Foto. Pär Trehörning

Till vänster Örjan Berner, tidigare svensk ambassadör i Ryssland och Dmitrij Suslov, expert på utrikespolitik vid Higher School of Economics i Moskva vid seminariet om Rysslands utrikespolitik. Foto: Pär Trehörning